

Voorstel aan het AB

Van	Sector Strategie en Innovatie, Sector Strategie en Innovatie		
Scribent	Ad de Man	ID-nummer	WBL-333820183-1243
Portefeuillehouder	A. Jansen		
Onderwerp	Investeringsen slib opslag Susteren		
Datum vergadering	16 september 2020	Agendapunt nr.	5.1

Voorstel

Overeenkomstig het voorstel van het Dagelijks Bestuur een krediet van € 3,8 miljoen beschikbaar stellen voor de realisatie van een tijdelijke opslag voor ontwaterd slib op de rwzi Susteren.

Toelichting

Aanleiding:

Middels de Directierapportages is het volledige bestuur gedurende 2019 en 2020 geïnformeerd over de slibproblematiek en de daaruit voortvloeiende 'bedrijfs calamiteit'. Vanaf september 2019 is het bestuur van WBL, naast de directierapportage, door middel van 'Bestuursrapportages slib' geïnformeerd. In de 'Bestuursrapportage slib' wordt het volledige bestuur van WBL en WL geïnformeerd over de status van de slibproblematiek. De laatste rapportage dateert van 13 juli 2020.

De slibproblematiek, zijnde het stagneren van de afzet van reststoffen en daarmee samenhangende kosten, heeft zich gedurende het jaar 2019 opnieuw gemanifesteerd. De door WBL genomen maatregelen zijn effectief geweest en de interne bedrijfsvoering van de slibverwerking, ontwatering en droging, is onder controle.

De werking van de droger is inmiddels gestabiliseerd en de geprognosticeerde verwerkingscapaciteit van ca. 69.500 ton ontwaterd slib tot ca. 19.000 ton korrelslib op jaarbasis is vanuit de interne bedrijfsvoering haalbaar.

Het korrelslib wordt door een Belgische cementfabriek (CBR, dochter van de Duitse Heidelberggroep) afgenomen. In het eerste kwartaal van dit jaar zijn er bij deze afnemer problemen in de bedrijfsvoering ontstaan en is ca. 11% minder korrelslib afgenomen. Dit heeft geresulteerd in een tijdelijke opslag in een duwboot van ca. 850 ton ontwaterd slib. In de volgende 'Bestuursrapportage slib' worden de uitgezette acties richting deze afnemer nader besproken. De overige 30.000 ton ontwaterd slib op jaarbasis wordt afgezet naar een tweetal verwerkers (Indaver in België en Betrem Duitsland). In deze afzet is geen stagnatie. De meerkosten boven de begroting voor de verwerking en afzet van slib over het 1^e kwartaal bedragen € 0,58 miljoen.

De afhankelijkheid van de afzet voor zowel ontwaterd als korrelslib blijft echter een dreiging voor de interne bedrijfsvoering en de financiële begroting van WBL. De dreiging komt nu ook vanuit de Corona pandemie bijvoorbeeld door mogelijke maatregelen (lockdown) van België en/of Duitsland. Dergelijke maatregelen zijn onvoorspelbaar en niet of lastig te beïnvloeden.

Daarnaast is er nog steeds sprake van een overspannen afzetmarkt van ontwaterd slib. Hierdoor zijn alternatieven voor verwerking op korte termijn schaars en als ze er al zijn worden deze kleinschalig aangeboden tegen hoge tarieven. Grotere verwerkingscapaciteiten komen alleen vrij bij langdurige contracten met afnemers en kunnen niet worden aangegaan zonder het verbreken van de lopende contracten met de huidige afnemers.

Realiseren eigen opslagvoorzieningen ontwaterd slib:

In 2019 heeft de inzet van duwbotten voor de opslag van ontwaterd slib geleid tot grote financiële consequenties en afhankelijkheid van derden. Door het realiseren van een eigen opslagcapaciteit is WBL minder afhankelijk van derden indien de bovengenoemde dreigingen optreden.

Het slib wordt ontwaterd op 6 zuiveringslocaties: Hoensbroek, Maastricht- Limmel, Maastricht-Bosscherveld, Susteren, Roermond en Venlo. Op deze locaties zijn opslagvoorzieningen (silo's) met een capaciteit van 2 tot 4 dagen ter beschikking.

Het slib van de installaties Hoensbroek, Maastricht-Limmel, Susteren en Roermond wordt in de droger op Susteren verwerkt. Centralisatie van een tijdelijke opslag op de rwzi Susteren ligt dan ook voor de hand. Qua logistieke aanvoer naar de rwzi is de impact klein, naar de droger of naar de opslag. Met beperkte logistieke bewegingen kan het tijdelijk opgeslagen slib in een later stadium alsnog in de droger worden verwerkt. Indien nodig kan het slib ook naar de huidige externe verwerkers worden getransporteerd. Bij opslag van deze organische stoffen is een afgesloten ruimte (hal met wanden en een dak), met een luchtafzuiging en -behandeling tegen stankoverlast door het rottingsproces, een milieuverplichting.

De capaciteit van de opslag is gebaseerd op de historie waarbij in 2019 maximaal 8 duwboden met een totale capaciteit van ca. 8.000 ton zijn ingezet. Bij een totale shutdown van de verwerking van het ontwaterde slib in zowel de droger als extern is de buffercapaciteit van de opslag ruim 1 maand. Om meerdere maanden bij een volledige shutdown te overbruggen is een zeer grote opslagcapaciteit van meerdere tienduizenden tonnen nodig. In dat geval zijn maatregelen nodig die bijv. AEB (afval energiebedrijf) in Amsterdam in 2019 heeft moeten treffen (o.a. opslag van ontwaterd slib in Terneuzen).

Vergunningen:

De vergunningen zijn bepalend voor de doorlooptijd van de realisatie van de opslag. Voor de vergunningsaanvraag zijn 2 opties mogelijk:

- a) Voor tijdelijke (10jaar) opslaghallen, doorlooptijd 8 + 6 (verlenging) weken
- b) Voor permanente opslaghallen, doorlooptijd 9 tot 12 maanden

Voor beide aanvragen is een omgevingsvergunning 'bouwen' en 'milieu' nodig voor het veranderen van de inrichting.

In het bestemmingsplan van de RWZI Susteren is bepaald dat geen nieuwe gebouwen zijn toegestaan. De permanente opslaghallen kunnen dan ook niet zonder wijziging van het bestemmingsplan. Deze procedure duurt ca. 9 tot 12 maanden. Het bevoegd gezag mag echter wel met een korte reguliere procedure 'bouwen' vergunning verlenen voor een tijdelijk gebouw, mits dat aantoonbaar aannemelijk 10 jaar zal bestaan. Voor de reguliere procedure geldt een termijn van 8 weken na het indienen van de aanvraag. Het bevoegd gezag kan deze termijn eenmalig met 6 weken verlengen. Voor beide opties geldt dat de verandering van de inrichting van de RWZI Susteren milieuneutraal moet zijn. De voorzieningen hiervoor zijn in het ontwerp opgenomen. Het bevoegd gezag is GS en de gemeente Echt-Susteren is formeel adviseur voor de bouw. Als de gemeente niet wil meewerken kan de vergunning niet worden verleend.

De RWZI ligt in een gebied dat archeologisch beschermd is in het bestemmingsplan. Afhankelijk van de ontgravingsdiepte is een archeologisch onderzoek nodig. In het ontwerp wordt vooralsnog uitgegaan dat er geen onderzoek nodig is. Door bodem- en funderingsonderzoek op de bouwlocatie zal dit uitgangspunt worden getoetst. Een archeologisch onderzoek neemt normaliter 2 tot 3 maanden in beslag en zal de doorlooptijd van het project vertragen.

Beoogd effect in relatie tot strategische doelen en toekomstvisie 2030

In de, op 1 juli aan het AB gepresenteerde, slibstrategie deel 1 is het strategisch belang van een eigen ontwaterd slibopslag aangehaald. De continuïteit van de slibdroger en de afname van het korrelslib zijn niet altijd gegarandeerd. Daarnaast wordt in een landelijk onderzoek van de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VvZB) gezocht naar een integrale robuuste oplossing voor de opvang van slib in tijdelijke kortdurende (enkele weken) calamiteiten. De slibopslag in Susteren kan bijdragen aan deze oplossing, ook voor de andere waterschappen.

In de slibstrategie blijft de droger tot 2028 in bedrijf. De contracten met de externe verwerkers lopen door tot 2023 en kunnen worden verlengd. Dit betekent dat de slibproblematiek in ieder geval tot 2028 kan optreden en de slibopslag in Susteren benut kan worden. Een periode van 10 jaar tijdelijke opslag past binnen deze termijn.

In de slibstrategie voor de periode na 2028 kan rekening worden gehouden met deze opslagcapaciteit. Daarnaast zal de slibstrategie consequenties hebben voor de omgevingsvergunning van Susteren en mogelijk ook voor andere zuiveringslocaties. De hallen worden modulair gebouwd en kunnen elders worden opgebouwd. De vloestofdichte vloerplaat kan worden hergebruikt als opstelplaats voor materieel. Hierdoor kan de afschrijvingstermijn van de vloerplaat en hallen op 30 jaar worden gesteld. De historie heeft uitgewezen dat er iedere 3 tot 4 jaar tijdelijke opslag van ontwaterd slib noodzakelijk is. De tijdelijke opslag in duwboden in 2019 heeft ca. € 2,4 miljoen gekost. De aanleg van de slibopslag kost € 3,8 miljoen en rendeert al, als deze opslag in Susteren tot 2028 twee keer voor een periode van 6 tot 9 maanden wordt gebruikt.

Risico's

De grootste risico's in de realisatie van het project schuilen in het verkrijgen van de benodigde vergunningen. Het bevoegd gezag en de gemeente moeten mee willen werken aan de vergunningen. De doorlooptijd van het project hangt af van het noodzaak voor een archeologisch onderzoek.

Financiële consequenties

De kapitaallasten van de voorgenomen investering en de jaarlijkse exploitatiekosten zijn weergegeven in onderstaande tabel. De besluitvorming omtrent de slibopslag in Susteren wordt conform verwerkt in de meerjarenraming.

P64063U rwzi Susteren, ontwaterd slib - opslag												
bedragen x € 1.000 (prijspeil 2020)												Totaal
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2020-2030
Investerings												
Netto investeringen vlgs voorstel	100	3.700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.800
Netto investeringen vlgs MIP 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verschil investering t.o.v. MIP	100	3.700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.800
Kapitaallasten												
Kapitaallasten vlgs voorstel	0	174	183	182	181	180	179	178	178	177	176	1.788
Kapitaallasten MIP (in MJR 2021)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verschil t.o.v. MIP/MJR	0	174	183	182	181	180	179	178	178	177	176	1.788
Bedrijfsvoering												
Onderhoudskosten ca.(prijspeil 2020)	0	0	99	99	99	99	99	99	99	0	0	690
Totaal netto kosten												
Netto kosten volgens voorstel	0	174	281	281	280	279	278	277	276	177	176	2.478
Netto kosten volgens MJR 2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verschil t.o.v. MJR	0	174	281	281	280	279	278	277	276	177	176	2.478

Ten gevolge van dit project wordt het krediet voor de instandhouding gewijzigd tot € 89.875.000 zoals aangegeven in onderstaande tabel.

Kredietcategorie	Vóór wijziging €	Wijziging	Na wijziging €
C. Instandhouding: uitvoering (projecten > € 2,5 mln. / bestuursrelevant)	86.075.000	3.800.000	89.875.000

Communicatie

Niet van toepassing

Ondernemingsraad

Niet van toepassing

Evaluatie en borging

Het project wordt via de reguliere projectstructuur gerealiseerd en geëvalueerd.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d.

De directeur,

De voorzitter,

ing. E.M. Pelzer MMO

drs. ing. P.F.C.W. van der Broeck